

متالورژی عمومی

مشخصات ریخته گری و ذوب

آلومینیم و آلیاژ های آن به دلیل نقطه ذوب کم و برخورداری از سیالیت بالنسبه خوب و همچنین گسترش خواص مکانیکی و فیزیکی در اثر آلیاژ سازی و قبول پدیده های عملیات حرارتی و عملیات مکانیکی ، در صنایع امروز از اهمیت زیادی برخور دارند و روز به روز موارد مصرف این آلیاژ ها توسعه می یابد . عناصر مختلف مانند سیلیسیم ، منیزیم و مس در خواص ریخته گری و مکانیکی این عنصر شدیداً تأثیر می گذارند و یک رشته آلیاژ های صنعتی پدید می آورند که از مقاوت مکانیکی ، مقاوت به خورندگی و قابلیت ماشین کاری بسیار مطلوب برخوردارند . قابلیت جذب گاز و فعل و انفعالات شیمیایی در حالت مذاب از اهم مطالبی است که در ذوب و ریخته گری آلومینیم مورد بحث قرار می گیرد .

تقسیم بندی آلیاژ ها

آلیاژ های آلومینیم در اولین مرحله به دو دسته تقسیم می گردند :

الف) آلیاژ های نوردی (Wrought Alloys) که قابلیت پزیرش انواع و اقسام کارهای مکانیکی (نورد ، اکستروژن و فلز گری) را دارند .

ب) آلیاژ های ریختگی (Casting Alloys) که در شکل ریزی و ریخته گری های آلومینیم با گسترش بسیار مورد استفاده اند . آلیاژ های نوردی که در مباحث شکل دادن فلزات مورد مطالعه قرار می گیرند از طریق یکی از روش های شمش ریزی (مداوم ، نیمه مداوم ، منفرد) تهییه می گردند و پس از قبول عملیات حرارتی لازم ، تحت تأثیر یکی از روش های عملیات مکانیکی به شکل نهایی در می آیند .

آلیاژ سازها (Hardeners)

این عناصر که به نام های Master Alloys و Temper Alloys نیز نامیده می شوند به مقدار زیادی در صنایع ریخته گری آلومینیم به کار می روند ، زیرا آلومینیم با نقطه ذوب کم اغلب قادر به ذوب و پذیرش مستقیم عناصر با نقطه ذوب بالا نیست (مس 1083 درجه ، منگنز 1244 درجه ، نیکل 1455 درجه ، سیلیسیم 1415 درجه ، آهن 1539 درجه و تیتانیم 1660 درجه سانتی گراد) . همچنین عناصر دیگری که نقطه ذوب بالا ندارند ، دارای فشار بخار و شدت تصعید و اکسیداسیون می باشند که در صورت استفاده مستقیم درصد اتلاف این عناصر شدیداً افزایش می یابد (منیزیم ، روی) .

ترکیب شیمیایی و نقطه ذوب بعضی از آلیاژ ها که در صنایع آلومینیم به کار می رود مشخصات متالوژیکی آلیاژ ها در فصل جداگانه ای مورد مطالعه قرار خواهد گرفت . تهیه آلیاژ ساز ها معمولاً در کار گاههای ریخته گری نیز انجام می گیرد در این موقع اغلب روش های زیر مورد استفاده است .

معمولًا قطعات عنصر دیر ذوب را ریز نموده و در فویل های الومینیمی پیچیده و یا در شناور های گرافیتی قرار داده و در داخل مذاب الومینیم (800 درجه تا 850 درجه تحت فلاکس) فرو می برند و سپس آن را به هم میزنند.

در بعضی موارد و در صورت امکان از دو کوره ذوب استفاده می نمایند و بعد از ذوب دو عنصر ، آن ها را باهم مخلوت میکنند. این عمل در مورد اجسامی که تا 1100 درجه سانتی گراد نقطه ذوب دارند مقرر و به صرفه است ولی در مورد عناصر با نقطه ذوب بالا عملاً مشکلاتی را فراهم میکند.

در جریان ذوب و ساخت الیاژ و تنظیم شارژ علاوه بر مشخصات ترکیبی الیاژ بایستی میزان اتلاف در جریان ذوب که به نوع کوره، روش ذوب و روش تصفیه بستگی دارد، مورد توجه قرار گیرد.

ترکیب	نقطه ذوب	ترکیب	نقطه ذوب
85-15	660	89 11	560
Al-Si 88-12	620	Al-91 9	640
	1046	Mg	
50-50		89 11	830
		Al-Mn91	770
	570		915
	600	75	
50-50	600		850
Al-Cu 55-45		89 11	800
	680	91	1020
	730	Al-Fe80 20	1150
Al-Be 97-3	765	50 50	
89-11			
Al-Ni 91-9			
80-20			

ProjehCenter

w w w . P r o j e h C e n t e r . i r

 | @projehcenter

 | @projehcenter_ir